

Handläggare
Christina Pettersson
Telefon: 0850810320

Till
Östermalms stadsdelsnämnd
2020-02-13

Missbruk och kriminalitet - socialtjänstens arbete med barn och unga

Yttrande gällande projektrapport nr 3/2019

Förslag till beslut

Östermalms stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande och överlämnar det till stadsrevisionen som yttrande över revisionsrapporten.

Sammanfattning

Revisionskontoret har granskat stadens arbete med att minska risken för att barn och unga hamnar i missbruk eller kriminalitet. Granskningen som omfattade stadsdelsnämnderna Skarpnäck, Rinkeby-Kista och Östermalm visar att staden bedriver ett omfattande arbete men uppmärksammar flera utvecklingsområden där stadsdelsnämnderna rekommenderas att vidta åtgärder. Förvaltningen har vidtagit åtgärder och utvecklat arbetssätt och rutiner för att säkerställa att lagstadgade tider gällande förhandsbedömningar och utredningar hålls och följs upp regelbundet av chef tillsammans med socialsekreterare. Förvaltningen har i enlighet med rekommendationen tagit fram och implementerat rutiner för systematiska ärendegenomgångar. Förvaltningen har under hösten 2019 och i dialog med stadens socialförvaltning tagit fram en ANDT-handlingsplan som regelbundet kommer att följas upp och som baseras på Stockholm stads ANDT-program. Förvaltningen har reviderat rutiner för 48-timmars allvarssamtal som kommer att följas upp regelbundet och redovisas stadsdelsnämnd i samband med tertiärrapporter och verksamhetsberättelser. Förvaltningen har även utvecklat arbetssätt för möjliggöra analys av det samlade utbudet av de insatser som erbjuds.

Bakgrund

Under 2019 genomförde stadens revisorer en granskning gällande stadens arbete med att minska risken för att barn och unga hamnar i missbruk eller kriminalitet. Granskningen omfattade stadsdelsnämnderna Skarpnäck, Rinkeby-Kista och Östermalm. Revisorsgruppen har överlämnat bifogad projektrapport nr 3/2019 ”Missbruk och kriminalitet - socialtjänstens arbete med barn och unga” till nämnden för yttrande.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts vid socialtjänstavdelningen. Rådet för funktionshindersfrågor har tagit del av ärendet och har inget att anföra.

Ärendet

Revisionskontoret har granskat stadens arbete med att minska risken för att barn och unga hamnar i missbruk eller kriminalitet. Granskningen visar att staden bedriver ett omfattande arbete men uppmärksammar flera utvecklingsområden där stadsdelsnämnden rekommenderas att vidta åtgärder. Utifrån redovisade iakttagelser och bedömningar lämnas följande rekommendationer:

Vidta åtgärder för att säkerställa att barn- och ungdomsärenden handläggs inom lagstadgade tider.

Revisionskontorets aktgranskning visar att stadsdelsnämnderna inte uppnår lagstadgade handläggningstider gällande förhandsbedömningar och utredningar och att det är angeläget att stadsdelsnämnderna vidtar åtgärder för att säkerställa detta.

Utveckla rutiner för ärendegenomgång av socialsekreterarnas handläggning.

Aktgranskningen indikerar att stadsdelarna, i de ärenden där utredning lett till beslut om insats, har följt upp vården regelbundet. Det saknas däremot dokumenterade rutiner för ärendegenomgång av socialsekreterarnas handläggning, vilket är viktigt för att kvalitetssäkringen ska ske på ett enhetligt sätt.

Utveckla styrning och uppföljning för att säkerställa efterlevnad till stadens ANDT-program.

Östermalms stadsdelsnämnd har flera förebyggande insatser, men ingen övergripande strategi för arbetet. Det förebyggande arbetet omfattar bland annat uppsökande verksamhet, drogförebyggande informationsinsatser samt samverkan med fritidsgårdar, skola och polis för att komma i kontakt med unga som riskerar att fara illa.

Stadsdelsnämnderna behöver utveckla styrning och uppföljning av stadens ANDT-program.

Fortsätta att utveckla arbetssätt så att fullmäktiges uppdrag avseende allvarssamtal inom 48-timmar uppfylls.

Stadsdelsnämnderna behöver utveckla arbetssätt för allvarssamtal inom 48 timmar med ungdomar som första gången begått eller misstänkts ha begått ett brott.

Göra en samlad analys av om socialtjänstens utbud av insatser och andra sociala tjänster som erbjuds barn och unga som riskerar att hamna i missbruk eller kriminalitet motsvarar målgruppens behov.

Granskningen visar att det finns ett förebyggande arbete och biståndsbedömda insatser. Revisionskontoret anser dock att det behövs ett samlat underlag för att bedöma om arbetet ger avsedda effekter. Stadsdelsnämnderna bör därför göra en samlad analys av om socialtjänstens utbud av insatser och andra sociala tjänster, motsvarar målgruppens behov.

Synpunkter och förslag

Revisionskontorets rekommendationer visar på viktiga utvecklings- och förbättringsområden för att stadsdelsnämnderna ska arbeta på ett ändamålsenligt sätt för att minska risken för att barn och unga hamnar i missbruk eller kriminalitet. Under de senare åren har staden intensifierat arbetet med barn och unga, i synnerhet arbetet med att minska risken för att barn och unga hamnar i missbruk eller kriminalitet.

Förvaltningens arbete för målgrupperna organiseras främst inom socialtjänsten genom familjeenheten och preventionsenheten, men också i samverkan med andra aktörer och myndigheter.

Revisionsrapporten pekar på flera viktiga områden som är i fokus för insatser och utvecklingsarbete, på såväl förvaltningsnivå som stadsövergripande och förvaltningen ser att det gemensamma arbetet samt insatser utgår från att barn och unga rör sig i staden samt att missbruk och kriminalitet inte begränsas till specifika stadsdelsområden.

Förvaltningen har tagit del av revisorernas rapport och önskar återkoppla vidtagna åtgärder, pågående arbete samt uppmärksamma utvecklingsområden:

Vidta åtgärder för att säkerställa att barn- och ungdomsärenden handläggs inom lagstadgade tider.

Förvaltningen delar revisionskontorets bedömning att handlingstiderna för förhandsbedömning och utredningstider behöver kvalitetssäkras. Förvaltningen har vidtagit åtgärder och utvecklat arbetssätt och rutiner för att säkerställa att lagstadgade tider gällande förhandsbedömningar och utredningar hålls och följs upp regelbundet av biträdande enhetschef tillsammans med socialsekreterare. Andra förändringar som gjorts är att socialsekreterare i mottagningsgruppen har getts delegation att inleda utredning för att korta ner förhandsbedömningstiderna och enheten har förstärkts med fler socialsekreterare.

Utveckla rutiner för ärendegenomgång av socialsekreterarnas handläggning.

Förvaltningen har i enlighet med rekommendationen tagit fram och implementerat rutiner för systematiska ärendegenomgångar, vilket genomförs av biträdande enhetschefer tillsammans med socialsekreterarna.

Utveckla styrning och uppföljning för att säkerställa efterlevnad till stadens ANDT-program.

Socialtjänsten har under hösten 2019 och i dialog med stadens socialförvaltning tagit fram en ANDT-handlingsplan som baseras på Stockholm stads ANDT-program, dess delmål och aktiviteter. Planen berör nämndens förebyggande arbete och resultat och måluppfyllelse kommer att följas upp vid tertialrapporter samt verksamhetsberättelsen. Resultat redovisas på såväl enhetsnivå som nämndnivå.

Fortsätta att utveckla arbetssätt så att fullmäktiges uppdrag avseende allvarssamtal inom 48-timmar uppfylls.

Rutinerna för handläggning och arbetssätt gällande 48-timmarsamtal har reviderats. Andelen genomförda samtal inom tidsramen kommer att följas upp regelbundet och redovisas stadsdelsnämnd i samband med tertialrapporter och verksamhetsberättelser. Det kvarstår emellertid fortfarande ett faktum att polisen inte har möjlighet att delta vid samtalen. I avvaktan polisens deltagande så genomför förvaltningen dessa samtal utan polis.

Göra en samlad analys av om socialtjänstens utbud av insatser och andra sociala tjänster som erbjuds barn och unga som riskerar att hamna i missbruk eller kriminalitet motsvarar målgruppens behov.

Förvaltningen arbetar utifrån en evidensbaserad praktik och har en god kunskap om insatsernas verkan. Vid introduktion ges

nyanställda socialsekreterare information om de insatser som finns att tillgå utifrån brukarens behov och en evidensbaserad praktik. Förvaltningen kommer regelbundet bland annat genom enkät följa upp för att säkerställa att handläggarna har denna kunskap. Förvaltningen kommer även genomföra årlig metodworkshop för att kartlägga vilka behov som finns och analysera om utbudet kan anses tillräckligt. I nämndens verksamhetsplan 2020 framgår att förvaltningen kommer att arbeta utifrån SBU:s (Statens beredning för medicinsk och social utvärdering) mallar för systematisk granskning av metoder och insatser i hälso- och sjukvården och socialtjänsten. Syftet är att få ett underlag för att kunna analysera insatser och bedöma om de uppfyller behoven och om föreslagna insatser svarar mot kraven för evidensbaserad praktik.

Utbudet av insatser för målgruppen ges och organiseras på tre sätt:

- verksamheter under stadsdelsnämnden, i egen regi och entreprenader
- socialnämndens verksamheter
- externa verksamheter i enskild regi, vilka upphandlas av socialnämnden

Avgränsning avseende analys görs utifrån nämndens uppdrag och ansvar eftersom nämnden endast ansvarar för uppföljning och utveckling av sina egna verksamheter. Analys av om socialnämndens verksamheter eller verksamheter i enskild regi motsvarar målgruppens behov, kan endast ske på individnivå i samband med myndighetsutövning och uppföljning av insats. Den övergripande analysen av dessa verksamheter behöver göras av ansvarig eller upphandlande nämnd.

Förvaltningen instämmer i revisionsrapportens synpunkt att det behövs ett samlat underlag för att bedöma om arbetet ger avsedda effekter, men anser att en samlad analys bör göras av staden gemensamt där stadsdelsnämndernas data aggregeras till gruppnivå. Mer omfattande analyser över olika insatsers effekt är ett uppdrag för forskning, vilket inte faller inom stadsdelsnämndernas uppdrag.

Östermalms stadsdelsförvaltning
Stab

Karlavägen 104
Box 24 156
10451 Stockholm
Växel 08-50810000
Fax
ostermalm@stockholm.se
stockholm.se

Christina Klang
stadsdelsdirektör

Jan Rönnberg
avdelningschef

Bilaga

Projektrapport nr 3/2019 ”Missbruk och kriminalitet – socialtjänstens arbete med barn och unga” projektrapport nr 3/2019

Östermalms stadsdelsförvaltning
Stab

Karlavägen 104
Box 24 156
10451 Stockholm
Växel 08-50810000
Fax
ostermalm@stockholm.se
stockholm.se

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Christina Klang, Stadsdelsdirektör	2020-01-24
Jan Rönnberg, Avdelningschef	2020-01-24